

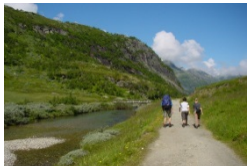
Velkommen til 1. leksjon

Mål til leksjon 1:

Etter gjennomført leksjon 1 skal alle deltagere ha kunnskap til å kunne presentere seg på norsk, fortelle hvor de kommer fra og hvor de bor nå. Vi ønsker også at alle studentene skal kunne spørre om personlige opplysninger, og kunne få dette fra andre. De bør kunne forstå korte, klare svar som blir brukt her.

Hjelpemidler til leksjon 1:

- Tekstboka leksjon 1
- Lytteøvinger 1:1 og 1:2
- Kopieringsoriginaler 0-3
- Oppgaver til leksjon 1

Uttale

Pronomen - Subjektsform

Verbet «å være» (być)

Verbet «å snakke» (mówić)

Hilsninger og avskjeder

Alfabetet

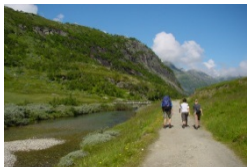
Vokaler -lange og korte lyder

Konsonanter

Norske lyder æ, ø og å

Hvem, hva og hvor

Mine første setninger på norsk

Norint
Language School

Nye ord til dag 1

å være (er)	być
å si (sier)	mówić, powiedzieć
ja	tak
nei	nie
ikke	nie*
en by	miasto
i	w
men	ale
nå	teraz
dette	to
også	też/ także/również
hvor	gdzie
hvem	kto
hva	co
et spørsmål	pytanie
et svar	odpowiedź

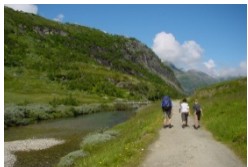
å snakke (-r)	mówić
å hete (-r)	nazywać się
å bo (-r)	mieszkać
å komme (-r)	przychodzić
å skrive (-r)	pisać
fra	z
og	i
eller	albo
på	na
det	to (tamto)
et ord	słowo
et uttrykk	zwrot, wyrażenie
en uttale	wymowa
lang	długi
kort	krótki
ei ordstilling	szyk wyrazów w zdaniu

nord	północ
sør	południe
øst	wschód
vest	zachód

* Przysłówek «ikke» nie jest używany zamiennie z «nie», jest on pomocniczym operatorem przy tworzeniu zaprzeczeń.

For eksempel: - Snakker du norsk?

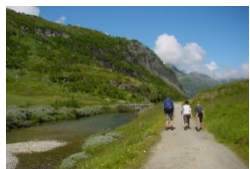
- Nei, jeg snakker ikke norsk.

Verb til 1. leksjon

Infinitiv	Presens	Infinitiv	Presens
⚠ å være	er	å hete	heter
å snakke	snakker	å komme	kommer
å bo	bor		

Verbet «å hete»

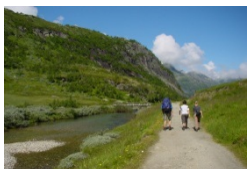
Hei! Jeg heter Peter. Hva heter du?

Hei! Jeg heter Lars.

Dette er _____ .

- Hyggelig å hilse på deg!

- I like måte.

Pronomen - Subjektsform

Entall: (liczba pojedyncza)

jeg

- *ja*

du

- *ty*

han

- *on (personer)*

hun

- *ona (personer)*

den

- *on / ona*

det

- *ono*

Flertall: (liczba mnoga)

vi

- *my*

dere

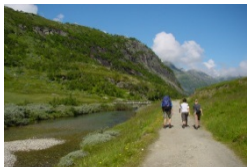
- *wy*

de

- *oni / one (zarówno dla rodzaju męskiego i żeńskiego)*

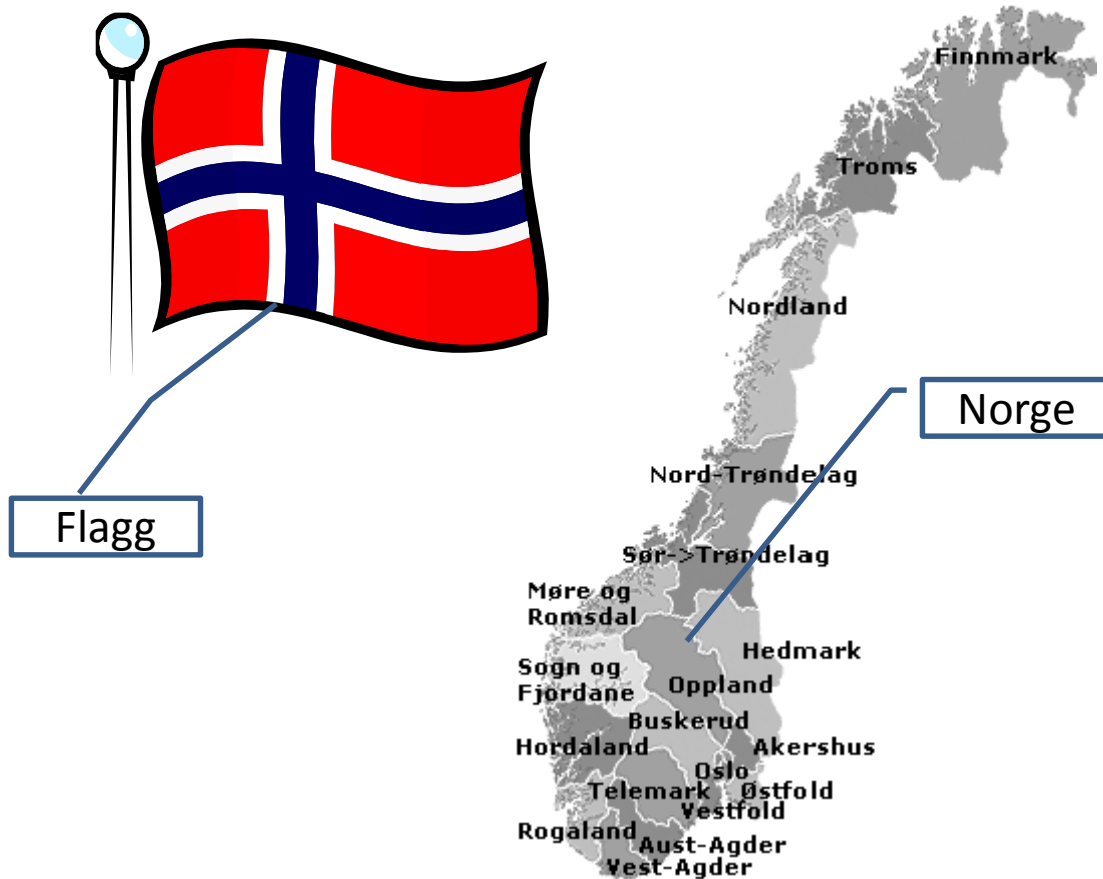
«Han» og «hun» używamy tylko w odniesieniu do ludzi, czasem zwierząt. Natomiast «den» og «det» używamy w odniesieniu do rzeczy.

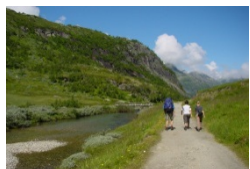
Norint
Language School

Hvor kommer du fra?

**Anbefales KO 0:3.

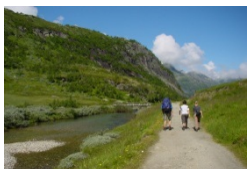

Verbet «å være» (być)

Jeg		lærer.
Du	er	student.
Han/Hun		lege.
Den/Det		polsk.

Jak widać na powyższym przykładzie czasownik «er» przyjmuje taką samą formę bez względu na osoby oraz ich liczbę. Natomiast rzeczownik nie ulega zmianie w przypadku osób liczby pojedynczej. Rodzaj rzeczownika również pozostaje bez znaczenia dla formy czasownika. Należy jednak zwrócić uwagę, że wybór zaimka zależy od tego, czy odnosi się on do osób lub czasem zwierząt (han/hun) czy do rzeczy (den/det). Ich wybór również zależy od rodzaju gramatycznego rzeczownika (męski, żeński, nijaki).

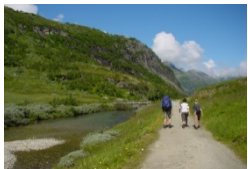
Verbet «å være» (być) flertall

Vi		lærere.
Dere	er	studenter.
De		leger.

Zauważ, że czasownik «er» nie uległ zmianie również w liczbie mnogiej. Natomiast zmianie uległy rzeczowniki, które otrzymały stosowne końcówki. Do tej reguły, jak tworzymy końcówki rzeczowników, powrócimy w dalszej części kursu.

- Vi er lærere.
- Vi er studenter.
- Vi er leger.

**Anbefalt tekstbok s. 18-19.

Verbet «å snakke» (mówić)

Jeg

norsk.

Du

snakker

polsk.

Han/Hun

engelsk.

W przypadku czasowników regularnych obowiązuje zasada, że pozostają one bez zmian bez względu na osobę oraz jej liczbę.

Jeg

norsk.

Du

snakker

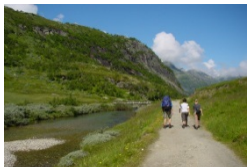
ikke

polsk.

Han/hun

engelsk.

Poprzez użycie przysłówka «ikke» tworzymy przeczenia.

Norint
Language School

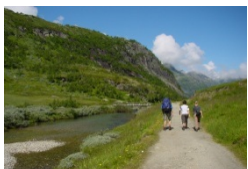

Hilsninger og avskjeder

God morgen	-	dzień dobry (rano)
God dag	-	dzień dobry (dzień)
God kveld	-	dobry wieczór
Hei	-	cześć
Ha det bra	-	trzymaj się
Ha det	-	do widzenia
God natt	-	dobranoc
Vi ses	-	
Vi snakkes	-	

W języku norweskim nie używamy form grzecznościowych pan/pani. Nie istnieje oddzielna formalna odmiana języka, dlatego słowa «hei» możemy użyć zarówno w stosunku do osób nam znanych, jak i nie znanych.

Kort dialog:

Hanne: Hei!

Peter: Hei!

Hanne: Jeg heter Hanne. Hva heter du?

Peter: Jeg heter Peter. Snakker du norsk?

Hanne: Ja, jeg snakker litt norsk, men ikke så mye.

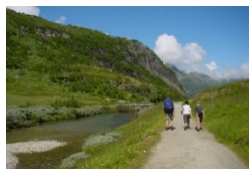
Peter: Hvor bor du?

Hanne: Jeg bor i Oslo. Hvor bor du?

Peter: Jeg bor i Bergen nå.

**Anbefalt tekstbok s. 20.

Alfabetet på norsk

A a a

B b be

C c se

D d de

E e e

F f eff

G g ge

H h hå

I i i

J j je

K k kå

L l ell

M m emm

N n enn

O o o

P p pe

Q q ku

R r err

S s ess

T t te

U u u

V v ve

W w dobbeltve

X x eks

Y y y

Z z sett

Æ æ æ

Ø ø ø

Å å å

** Alfabetet blir gjentatt i leksjon 2

-C uttales se (ikke -tse)

-H uttales hå (med norsk -å)

-O uttales o eller å (ikke -u)

-Q blir ikke ofte brukt

-U uttales u (ikke med o lyd)

-W blir ikke ofte brukt

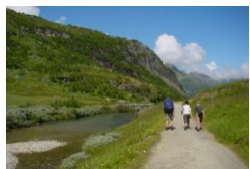
-X blir ikke ofte brukt (-ks brukes til x)

-Æ musisz uważnie słuchać i dużo ćwiczyć

-Ø musisz uważnie słuchać i dużo ćwiczyć

-Å musisz uważnie słuchać i dużo ćwiczyć

Te trzy litery, æ, ø i å są bardzo istotne w języku norweskim. Trzeba bardzo dużo ćwiczyć, żeby móc je wymawiać poprawnie. Jest to bardzo ważne, gdyż niewłaściwa ich wymowa może zmienić znaczenie słów. Pamiętaj, że te litery odpowiadają za wokalne/głosowe brzmienie i ich wymowa nie powinna być stymulowana przez odpowiednie ustawienie ust. Ich brzmienie powinno się wydobywać bezpośrednio z gardła. Przy prawidłowej wymowie, będziesz w stanie utrzymać długie, jednolite brzmienie.

Norint
Language School

Vokalene

Vokalene:

Kort:	Lang:
- a takk	tak
- e legge	lege
- i inne	mine
- o rom	polen
- u Unni	
- y fylle	by
- æ færre	fæl
- ø øst	øve
- å åtte	Åse

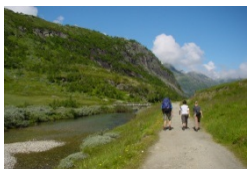
W języku norweskim występują zarówno długie jak krótkie samogłoski. Samogłoski te nie są określane w taki sposób, w jaki czyni się to w wielu innych językach. O tym, która samogłoska pojawia się w wyrazie, informują występujące po niej spółgłoski. W przypadku samogłosek krótkich, są to spółgłoski podwójne (patrz przykład: *takk, legge*), a w przypadku długich, pojedyncze (*tak, lege*). Przy wymowie krótkich samogłosek, nie tylko podkreślamy je poprzez ich skróconą wymowę, ale również akcentację podwójnych samogłosek, które stoją za nimi. W przypadku długich samogłosek, ich wymowę w wyrazie wydłużamy oraz wyciszamy brzmienie spółgłoski, która po nich występuje. Wyjątek stanowią słowa zakończone na literę -m, wówczas poprzedzające je samogłoski traktujemy jako krótkie (przykład: *rom*). Takie posługiwanie się językiem czyni go bardziej żywym i sprawia, że Norwegowie będzie łatwiej Cię zrozumieć. Podobne słowa mogą mieć zupełnie inne znaczenie, w zależności od rodzaju samogłoski w nich występującej.

- *legge* – położyć coś
- *lege* – lekarz

o > å komme, sommer, Tom. (Kort -o blir som regel til en -å lyd)

u > o ung, tung, dum (-u blir som regel til -o lyd)

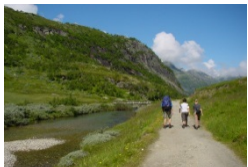

Konsonantene

Konsonantene:

- <i>b</i> bank	- <i>m</i> mat
- <i>d</i> du	- <i>n</i> ned
- <i>f</i> fin	- <i>p</i> pen
- <i>g</i> god	- <i>r</i> ro
- <i>h</i> hage	- <i>s</i> si
- <i>j</i> ja	- <i>t</i> tall
- <i>k</i> kom	- <i>v</i> varm
- <i>l</i> land	

 Foran *e*, *i* og *y* uttaler vi ofte *g* som *j*: geit [*jeit*], gi [*ji*], gift [*jift*], begynne [*bejynne*].

Hvem, hva og hvor

«Spørreord»* są zazwyczaj używane przy tworzeniu pytań. Do najbardziej znanych należą: «hvem», «hva», «hvor». Większość słów, dzięki którym tworzymy pytania zaczyna się od liter «hv», chociaż istnieją wyjątki, jak np. «når», wymowę «hv» ograniczamy do «v», ciche «h» odnosi się do dawnego języka, który wyszedł z użycia. W języku norweskim posiadamy bardzo liczną grupę «spørreord», na razie jednak skupimy się na poniższych przykładach.

Hvem snakker norsk?

Hvem går på norskkurs?

Hva gjør du?

Hva heter du?

Hvor bor du?

Hvor kommer du fra?

Hvordan er været?

Når kommer du?

- Jeg snakker norsk.

- Vi går på norskkurs.

- Jeg går på norskkurs/ Jeg er lærer.

- Jeg heter Peter.

- Jeg bor i Krakow.

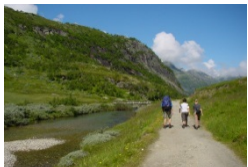
- Jeg kommer fra Norge.

- Det er pent.

- Jeg kommer klokka fem.

* grupa słów, których używa się przy tworzeniu pytań

** Anbefales lytteøvinger 1:1 - 1:2.

Norint
Language School

Eksempler med verbene

Jeg snakker norsk.

Du snakker polsk.

Hun snakker engelsk.

Vi snakker norsk.

Dere snakker norsk.

De snakker polsk.

Jeg er norsk.

Du er polsk.

Han er lærer.

Vi er leger.

Jeg snakker ikke norsk.

Du snakker ikke polsk.

Hun snakker ikke polsk.

Vi snakker ikke norsk.

Dere snakker ikke polsk.

De snakker ikke polsk.

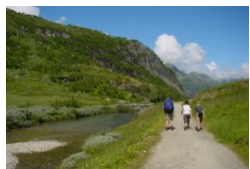
Jeg er ikke norsk.

Du er ikke polsk.

Hun er ikke lærer.

De er ikke leger.

**Anbefalt tekstbok s.22.

Avskjeder

Ha det bra

Ha det

God natt

Vi ses

Vi snakkes

- trzymaj się
- do widzenia
- dobranoc
-
-

